

Себеп – салдар салалас
құрмалас сөйлем. Асқорыту
жүйесінің аурулары.

Абрахманова Назым

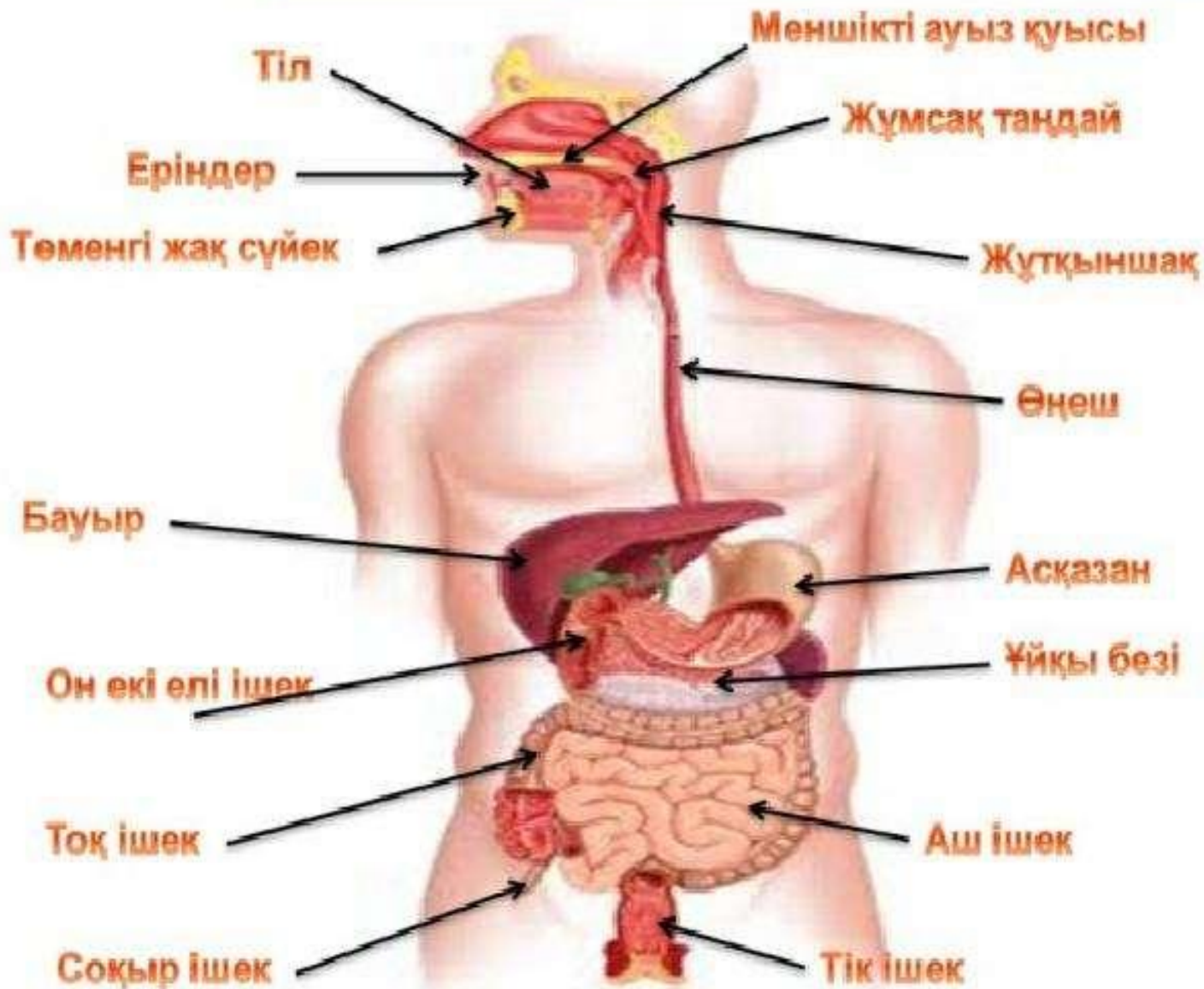
Себеп – салдар салалас құрмалас сөйлем

- Себеп - салдар салаласта жай сөйлемдерінің бірі екіншісінің себебін білдіреді. Шылауы: өйткені, себебі, сондықтан, сол үшін т.б. (Биыл шөп қалың шықты, өйткені жаңбыр көп жауды. Қорадан мал ұрланыпты, сол үшін Базарбайды қатты соққыға жықты.)

- Аскорыту жүйесінің аурулары.

Ас қорыту жүйесі (Пищеварительная система, *systema digestorum*)

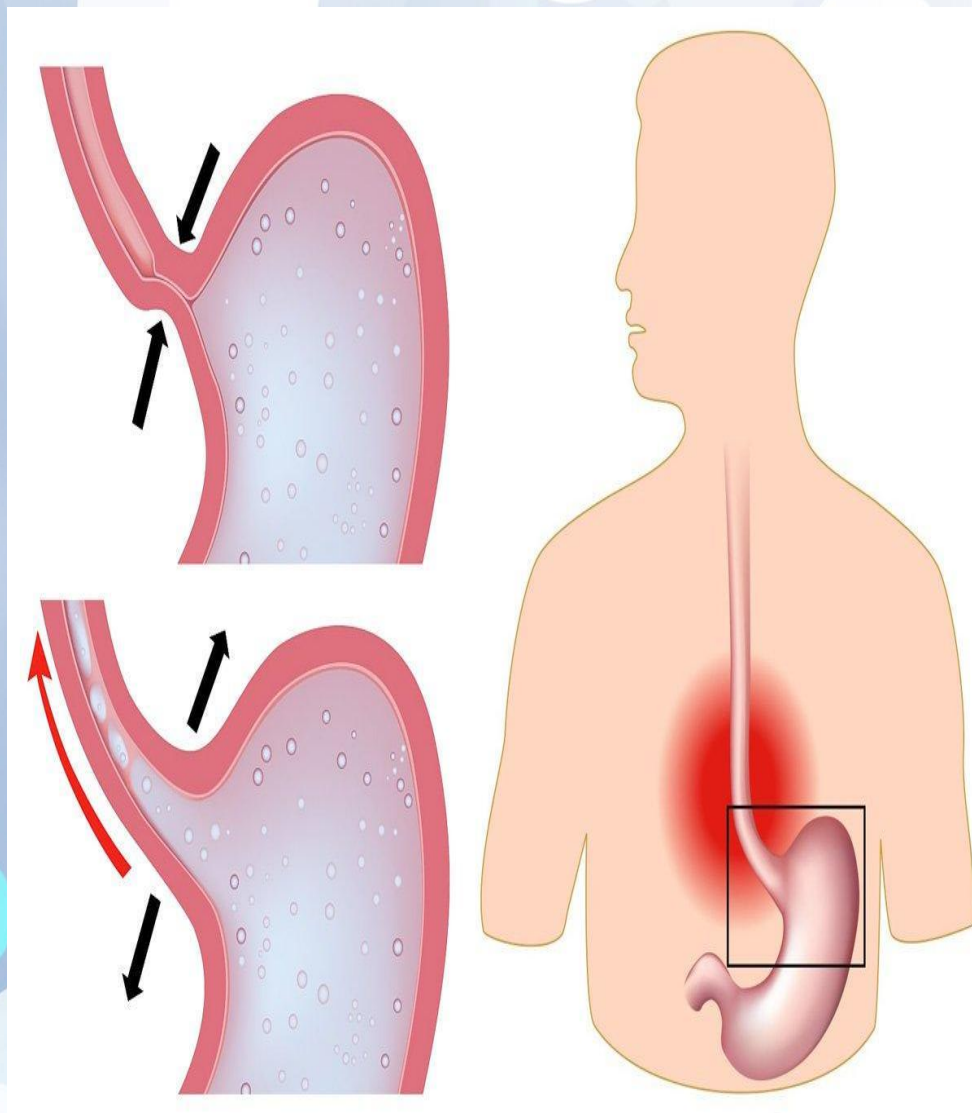

- Әр адам ас қорыту жүйесінің ауруларының көріністерімен кездеседі. Бұл аурулардың арасында өңештің (эзофагит), асқазанның (гастрит), бауырдың (гепатит), ұйқы безінің (панкреатит), өт қабының (холецистит), аш ішектің, тоқ ішектің және тік ішектің (энтерит, колит және проктит) қабынуы көшбасшысы болып табылады.

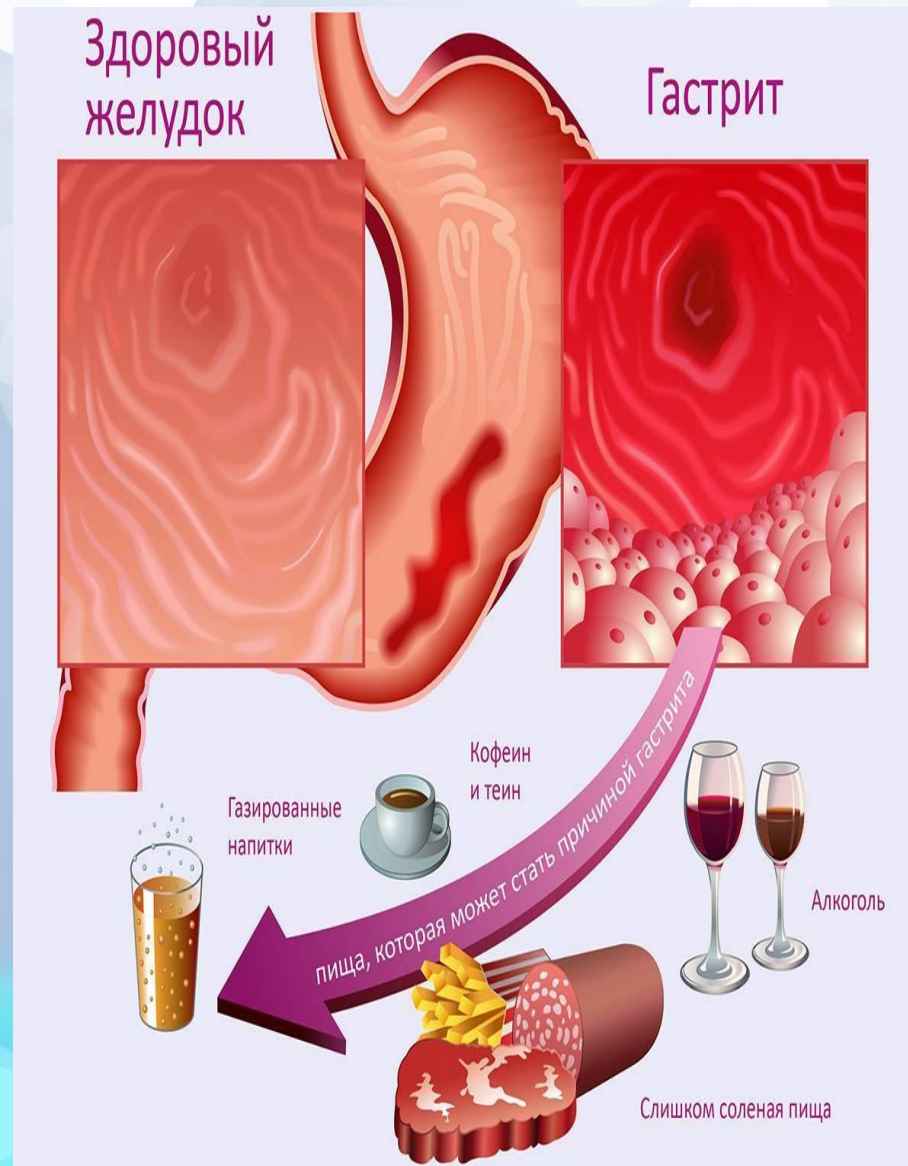
- **Асқазан-ішек жолдарының ауруларының себептері:**

- 1. Инфекциялар (вирустар, бактериялар, саңырауқұлақтар, қарапайымдылар, паразиттер);
- 2. Теңгерімсіз тамақтану (тазартылған, ащы, ысталған, майлы тағамдарды, консервілерді тұтыну);
- 3. Антибиотиктердің, қабынуға қарсы препараттардың улануы және жанама әсерлері, жүйке жүйесінің бұзылуы (тітіркенген ішек синдромымен);
- 4. Эндокриндік жүйенің бұзылуы, холелитиаздың дамуымен метаболикалық бұзылулар; генетикалық бейімділік.

Эзофагит – бұл өңештің шырышты қабығының қабынуы, ол ыңғайсыздық, жану сезімі, төс сүйегінің артындағы ауырсыну түрінде көрінеді. Науқас жұлдыруда тұрып қалған түйіршік сезімін тудырады, күйдіргі, жүрек айнуы және құсу пайда болуы мүмкін. Егер кекіру болса, аузында дәм бар-ащы немесе қышқыл.

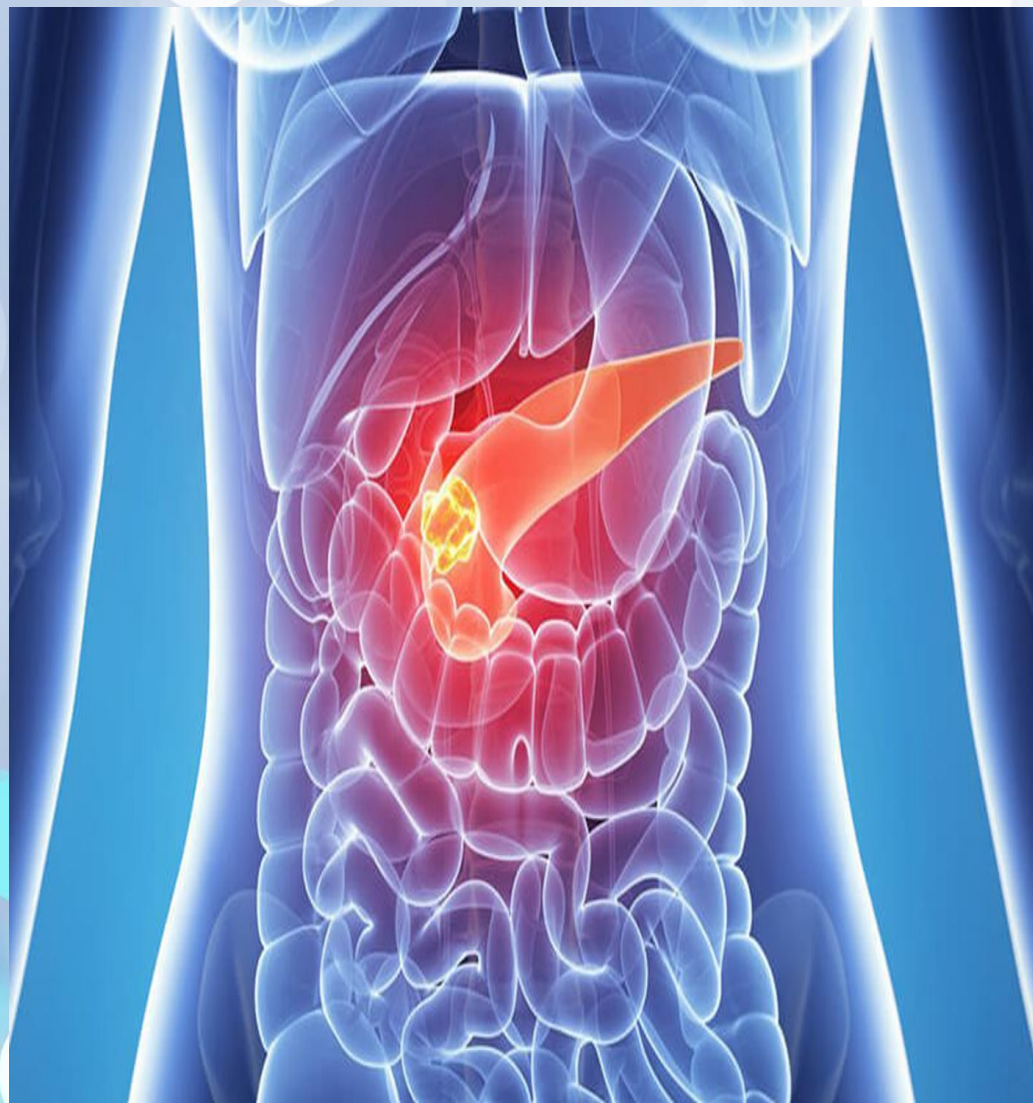

- **Гастрит** — бұл асқазанның ішкі бетіне әсер ететін қабыну немесе қабыну-дистрофиялық ауру. Әдетте, шырышты қабық органның бүкіл бетін сызады және ас қорыту процесінде маңызды рөл атқарады. Гастрит белгілері: тамақтан кейін іштің ауырлығы; жүрек айнуы; нашар тәбет; күйдіргі; кекіру; ауырсыну.

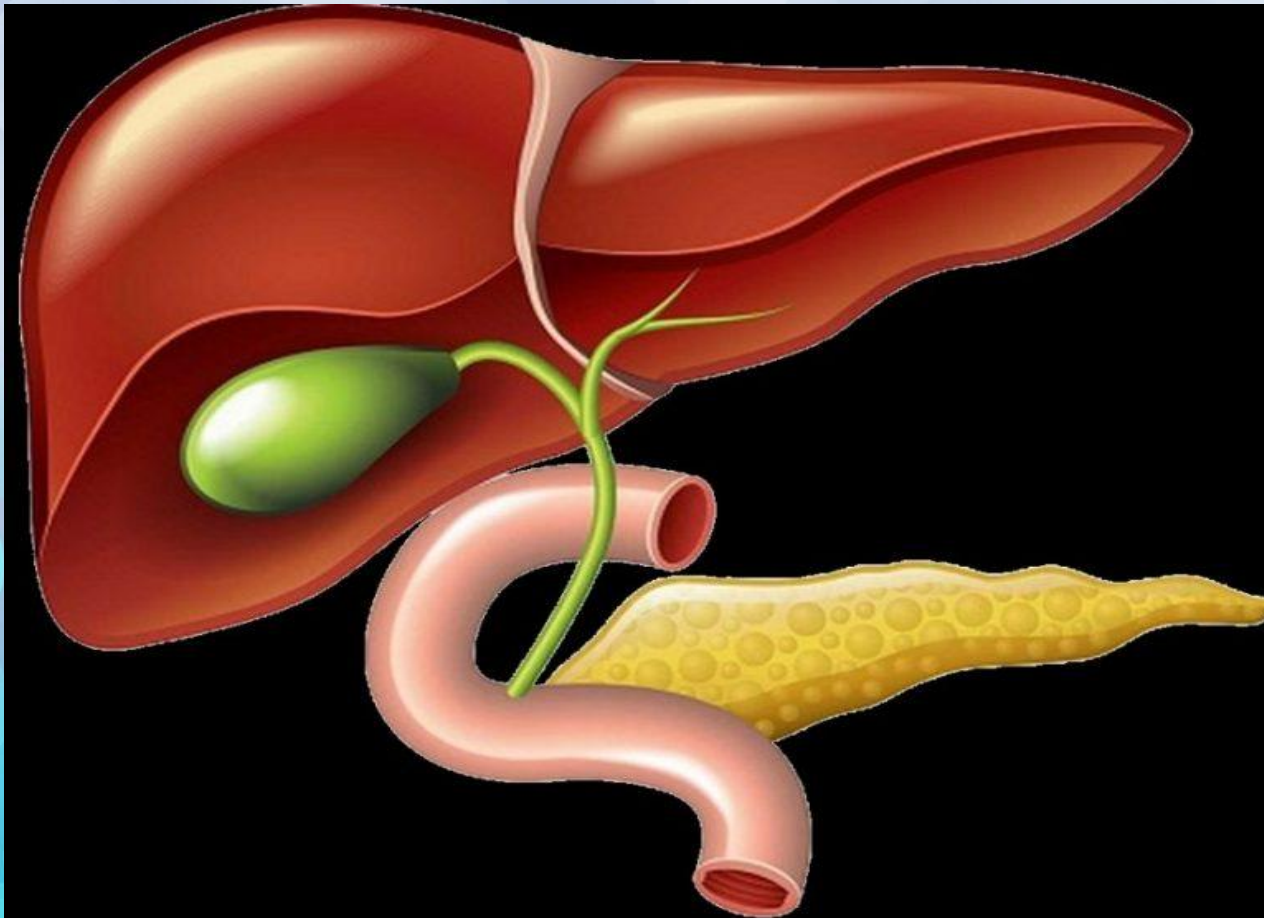

- **Панкреатит** – ұйқы безінің қабынуы. Ұйқы безінің қабынуы өт тастарынан, алкогольден, әртүрлі дәрі-дәрмектерден, кейбір вирустық инфекциялардан және басқа да сирек кездесетін себептерден туындауы мүмкін. Панкреатиттің белгілері жүрек айну және құсу; дене температурасының жоғарылауы; іштің кебуі; диарея немесе нәжістің кешігуі; терінің және склераның сарғаюы; жүрек соғуы.

- **Холецистит** – өт қабының қабыну ауруы, өт тас ауруының асқынуының салдары. Қабыну өт қабынан өт ағынының бұзылуына және қуық қабырғасында патогендік микрофлораның болуына байланысты пайда болады. Олар көбінесе 50 жастан асқан адамдармен ауырады, бірақ олар ерте жаста да пайда болады. Холециститтің белгілері Сол жақ гипохондридағы пароксизмальды ауырсыну тән, оң иыққа, иық пышағына таралуы мүмкін жүрек айнуы, құсу дене температурасының 38-38, 5 С дейін көтерілуі қалтыраумен, склераның, терінің сарғаюының пайда болуы, қышу.

- **Энтерит** – бұл органның дисфункциясына әкелетін және шыршықты қабықтың дистрофиялық өзгерістерімен бірге жүретін аш ішек аймағындағы қабыну процесі. Энтериттің ең тән симптомы-диарея, әдетте жүрек айнуы мен құсумен бірге жүреді. Сонымен қатар, ішектің құрысуы, іштің ауыруы, сондай-ақ безгегі пайда болуы мүмкін. Сұйықтық пен тұздың жоғалуының жоғарылауымен дегидратация белгілері және қышқыл-негіз балансының бұзылуы байқалады.

